

HÄLSNING

TILL NORDENS POLITIKER
OCH ENSAMKOMMANDE

Nordens
välfärdscenter

Text och bearbetning: Caroline Jonsson
"Hälsning till Nordens politiker och ensamkommande" är en bearbetning
av rapporten Samhällets mottagande av ensamkommande i Norden.

Den finns att ladda ner på www.nordicwelfare.org

Innehåll

Hälsning till Nordens politiker och ensamkommande	4
"Unga med framtiden för sig"	6
Espoo satsar på eftervård	9
Utan fritid – ingen framtid	12
Hur många har kommit från vilka länder?	18

Hälsning till Nordens politiker och ensamkommande

"Canadas integrationsminister kom som ensamkommande när han var sexton år. Han klarade sig väldigt fint. När politiker säger att vi ensamkommande har orealistiska förväntningar på vad vi kan uppnå i Norden, sänder de en signal om att vi skiljer oss från andra unga nordbor. Att vi har drömmar som aldrig kan uppnås, bara för att vi är födda i ett annat land och vill bli advokater, läkare och ingenjörer i ett nytt land. Folk tror att ensamkommande inte kan någonting. Deras okunskap driver mig. Jag vill vara en god förebild för andra ensamkommande.

När jag kom till Norge som ensamkommande hade jag ingenting. Idag har jag det mesta.

Följ dina drömmar, kräv din rätt och ge inte upp. Jobba hårt för det du tror på. Idag engagerar jag mig partipolitiskt och ideellt för barns rättigheter. Genom goda lösningar kan vi ta vara på den nordiska välfärdsmodellen – lösningar som bygger på att alla kan lyckas och nå sina drömmar.

Låt oss markera slutet för den långvariga exkluderingspolitiken.

Låt oss satsa på en god integrationspolitik. Det brådskar."

Ismail A. Hussein

från Somalia

Bor: Svolvær, Nordland, Norge

Ankomst: fem år sedan

Uppehållstillstånd: Ja

"Unga med framtiden för sig"

Vi måste börja prata om ensamkommande som resurs. Det handlar om unga med framtiden för sig, säger Anna Gärdegård, projektledare på Nordens välfärdscenter och ansvarig för kartläggningen "Samhällets mottagande av ensamkommande barn i Norden".

I samarbete med nordiska forskare och tjänstemän har Anna Gärdegård ansvarat för kartläggningen "Samhällets mottagande av ensamkommande barn i Norden". Bland annat beskrivs myndigheternas ansvar, fritid, eftervård, sociala insatser och boende.

– I Hyllestad och Ibestad i Norge, Ærø i Danmark samt Åsele och Sorsele i Sverige utgör de ensamkommande barnen runt tio procent av totala antalet barn. För hela Norden är snittet åtta per tusen barn, det vill säga åtta promille, berättar Gärdegård.

Utifrån flyktingströmmen 2015 såg Nordens välfärdscenter behov av att starta ett projekt om ensamkommande barn i Norden.

– De nordiska länderna har ställts inför nya praktiska frågor. Det finns ett stort behov av kunskap om hur mottagande och omhändertagande av dessa barn och unga ser ut i respektive land – och vad vi kan lära av varandra, säger projektledare Anna Gärdegård.

Rörlig rättsapparat

Asylprocessen genomförs på liknande sätt i hela Norden. Det finns också skillnader, exempelvis hur långt uppehållstillstånd de får eller hur mottagningskommuner organiseras.

Kartläggningen visar att utbildning är centralt för möjligheterna till integration i det nya landet. Asylsökande barn har rätt till utbildning i alla nordiska länder. Anna Gärdegård beskriver utmaningen med att hålla sig uppdaterad i det växlande politiska klimatet där nya lagförslag i hela Norden duggar tätt.

– En rörlig rättsapparat påverkar alla som ska tolka och tillämpa lagstiftarnas intentioner. Framför allt får det konsekvenser för dem det berör – de ensamkommande barnen. Nya lagförslag som presenteras i snabb takt skapar nya förutsättningar för exempelvis boende och skolgång. Oförutsägbarheten blir påtaglig när det gäller att planera och komma vidare i livet.

Letar goda exempel

I projektet ingår att identifiera goda exempel. Trelleborgs kommun i Sverige har tagit emot många ensamkommande. Här kallas boenden till ensamkommande för etableringsboende. Kommunen anpassar insatserna till behoven hos varje enskild. Insatserna syftar till att få ensamkommande i studier och arbete.

– En vecka från ankomst formuleras en etableringsplan för framtiden. Arbetet med ensamkommande är strukturerat, motivationsstärkande och framåtriktat, säger Anna Gärdegård.

Anna Gärdegård, projektledare för "Societets mottagande av ensamkommande barn i Norden".

den svenska arbetsmarknaden jämfört med barn och unga som anlänt med föräldrarna. En slutsats är att ensamkommande integreras snabbare i samhället tack vare socialtjänstens stöd.

Omkring 50 000 ensamkommande befinner sig nu bara i Sverige. Det handlar om unga med framtiden för sig, med samma behov som alla tonåringar. De behöver bli sedda – någon som frågar hur de mår och om hur dagen varit. Vissa behöver mer hjälp, andra mindre:

Vidare fokus på forskning och integration

Nordens välfärdscenter fortsätter arbetet 2017 med fokus på forskning och goda exempel på mottagande och integration av nyanlända barn och unga i Norden. Forskning har visat att gruppen nyanlända barn som kommer till Norden med sina vårdnadshavare också behöver synliggöras. Även dessa barn kommer att inkluderas i Nordens välfärdscenters fortsatta arbete.

I Norge finns ett annat positivt exempel - Thor Heyerdalgymnasiet i Larvik. Skolan arbetar aktivt med insatsen kombinationsklassen för att undvika skolavhopp. Här får elever som bott kort tid i Norge grundskoleutbildning med språkligt stöd, samtidigt som de inkluderas i ordinarie gymnasieklass. Andelen elever som inte klarar studierna är mycket låg.

Stor resurs – om behoven tillmötesgår

Anna Gärdegård menar att vi måste börja prata om ensamkommande som resurs. Hon förstår utmaningen för exempelvis media att förmedla berättelser om dessa barn och unga och om mottagningsprocessen där rättssystemet står i fokus. Ändå är hon förvånad över att rapporteringen ofta bygger på anekdoter och att positiva röster är försvinnande få.

– Studier vid Stockholms universitet visar att gruppen ensamkommande lyckas bättre på

FAKTA

- *Ensamkommande omfattar gruppen barn under arton år som söker asyl utan vårdnadshavare.*
- *År 2015 sökte 45 765 ensamkommande barn och unga asyl i Norden.*
- *Omkring 35 000 av dessa sökte asyl i Sverige.*
- *De flesta kom från Afghanistan. Därefter var Eritrea, Syrien, Irak och Somalia vanligaste ursprungsländerna.*

ESPOO SATSAR PÅ EFTERVÅRD

Minderåriga som anländer utan vårdnadshavare behöver ofta råd, handledning och stöd även efter att de blivit myndiga. Socialtjänsten i Espoo erbjuder ensamkommande störst utbud av insatser inom finländsk eftervård.

Aino-Marja Kairamo, socialarbetare och
Henna Leppamaki, chef inom socialtjänsten
i Espoo kommun i Finland.

I Espoo får unga mellan 18 och 21 år med uppehållstillstånd eftervård i form av regelbundna möten, hembesök, studie- och arbetslivsstöd, fritidsaktiviteter och ekonomiskt stöd. Aino-Marja Kairamo, socialarbetare och Henna Leppamaki, chef inom socialtjänsten, arbetar bland annat med handläggning av ärenden gällande ensamkommande i Espoo, Finland:

– Vi ansvarar för att ge ensamkommande allt stöd de behöver. Boende är första prioritet.

Frivillig eftervård

Kommuner som vill erbjuda insatser får ersättning för eftervård av staten Espoo och ytterligare en kommun var först ut. Sedan 2015 implementerar allt fler kommuner eftervård, men långt ifrån alla.

– Vi har välkomnat flest antal ensamkommande och erbjuder störst utbud av stöd. I Espoo behöver ungdomarna bara besöka ett kontor. Det är vår främsta styrka i mottagandet, säger Leppamaki.

Aino-Marja Kairamo och Henna Leppamaki menar att stabilt boende, anpassat utifrån individuella behov, är grunden för vidare insatser. Kommunen strävar efter bostadsgaranti för ensamkommande. Hittills har målet uppnåtts. Dessutom utbildar sig samtliga unga ensamkommande mellan 18-21 år.

Unikt skolsamarbete

– Socialtjänsten har funnits representerad i skolans miljö över tio år – en arbetsmodell som fungerar utmärkt. Det är en ovanlig resurs. Tidiga insatser förebygger avbruten skolgång, säger Leppamaki.

Arbetsmodellen är unik för Espoo. Två heltidsanställda socialarbetare arbetar i skolan där det finns ensamkommande. Direkta samtal mellan lärare, elev och socialarbetare kan äga rum snabbt om problem uppstår, berättar Leppamaki.

– Unga som bott i Finland kort tid har många behov. De är i skolan större delen av dagen. Åtgärder måste därför flyttas till skolan där generella stödinsatser kombineras med individuellt stöd.

Ensamkommande är oftast lätta att motivera till att studera, berättar Aino-Marja Kairamo. Däremot är de ofta påverkade av stress. Vad sker i hemlandet? Hur mår familjen? Tankarna stör sömn och studiekoncentration.

"Vi lär oss att hälsa"

Största utmaningen i arbetet är ensamheten som många upplever, fortsätter Kairamo. Med gemensamma krafter organiserar kommunen fritidsaktiviteter i samarbete med skolan och ideella organisationer. Samtidigt upplever alla i socialarbetarteamet stor meningsfullhet, berättar Aino-Marja Kairamo och Henna Leppamaki:

– Vi följer ensamkommandes känslomässiga svackor varvat med styrkeperioder. De kommer tomhänta och skapar ofta innehåll i livet förvånansvärt snabbt. Dessa barn och unga är en stor resurs för samhället. Deras sätt att bemöta sina medmänniskor inspirerar. De bryter igenom vårt tysta finländska sätt att närma oss varandra. Vi lär oss att hälsa.

Vad händer efter 18-årsdagen?

- *Rätten till företrädare upphör vid 18 år i hela Norden. Då blir det ensamkommande barnet myndigt.*
- *Möjlighet till fortsatta stödinsatser av socialtjänsten samt integrationsprogram genom olika aktörer finns i alla länder.*
- *I Sverige pågår flera lagändringar. Ensamkommande mellan 18 och 20 år kan delta i insatser genom Arbetsförmedlingens etableringsuppdrag.*

UTAN FRITID – INGEN FRAMTID

3500 flyktingbarn i Danmark, däribland ensamkommande, har hittills fått ekonomiska bidrag till fritidsaktiviteter via "Fritidspuljen" inom Dansk Flygtningehjælp. Den ideella organisationen bedriver även undervisning, boenden, rådgivning samt frivillignätverk.

I Danmark kan flyktingbarn, ensamkommande och vuxna mellan 18 och 30 år med uppehållstillstånd, ansöka om bidrag till fritidsaktiviteter från Fritidspuljen – inom den ideella organisationen Dansk Flygtningehjælp. Syftet är att stärka flyktingars livskvalitet, integration och erbjuda aktivt fritidsliv:

– Samhällsengagemang är en förutsättning för lyckad integration. Begränsade ekonomiska resurser gör det svårt att erbjuda meningsfull fritid till ensamkommande, motsvarande danska ungdomars förutsättningar, säger Anette Christoffersen - direktör för integrationsavdelningen inom Dansk Flygtningehjælp.

Hundra ansökningar i veckan

Till följd av fortsatta besparingar på flyktingområdet tog dagstidningen Dagbladet Politiken, OAK Foundation Denmark och Dansk Flygtningehjælp initiativ till insamlingen "Utan fritid - ingen framtid". Tio miljoner kronor samlades in till flyktingars deltagande i föreningslivet och Fritidspuljen bildades, berättar Christoffersen.

– Dansk Flygtningehjælp upplever enormt behov av finansiering. Hundra ansökningar om bidrag från Fritidspuljen inkommer varje vecka. Sedan 2015 har medel beviljats till mer än 3500 flyktingbarn.

Anette Christoffersen - direktör för integrationsavdelningen inom Dansk Flygtningehjælp, en ideell organisation.

Lär sig att argumentera

I Danmark har asylsökande barn utifrån udlændingeloven rätt till speciella utbildningsprogram - asylskolor, knutna till boendet. Undervisningen ska motsvara grundskolans läroplan. När ensamkommande fått flyktingstatus och boendeplacering i kommun börjar de ofta språkundervisning hos Lærdansk sprogcenter som drivs av Dansk Flygtningehjælp. 84 procent av eleverna uppger i en undersökning att de är nöjda med undervisningen.

– Inom Lærdansk ges undervisning till mindre grupper helt utifrån individuella behov, förklarar Christoffersen. Kunskap om nordisk demokrati och yttrandefrihet ingår. Självständighet,

beslutsfattande och argumentationsteknik är färdigheter som tränas hela utbildningen.

Utbildning

Asylsökande barn har rätt till utbildning i alla nordiska länder. De flesta barn placeras i regel inte direkt inom ordinarie skolväsende. Oftast får de förberedande utbildning - främst språkundervisning. Kommunen ansvarar för att erbjuda skolplats till asylsökande barn.

- I Norge har barnet rätt till skola om barnet förväntas uppehålla sig i landet mer än tre månader och i Danmark om barnet förväntas uppehålla sig i landet minst sex månader.
- I Finland finns ingen tidsangivelse. Rätten till grundläggande utbildning gäller alla barn.
- I Sverige har asylsökande barn rätt att påbörja skola inom en månad. Asylsökande barn har ingen skolplikt vilket de har i övriga Norden (t.o.m. gymnasiet). Elever med uppehållstillstånd som gäller minst ett år har däremot skolplikt.

Ismael Jafari från Afghanistan

Bor: Malmö, Sverige

Ankomst: ett år sedan

Upphållstillstånd: Nej - väntar på besked

Ismael Jafari

"Det fanns inte plats för mig i skolan fick jag höra. Fyra månader väntade jag på skolstart. Låt oss börja studera direkt. Anpassa undervisningen efter tidigare kunskaper från hemlandet. Vissa har sju års utbildning - andra har aldrig gått i skolan. Det är omöjligt för elever som aldrig läst matematik att förstå något. Många behöver studiestöd. En lärare har alltid kämpat för mig och ordnat rätt undervisning. Hon är nästan som min mamma.

Som nyanländ känner du ingen. Det är jobbigt och oroligt att vänta på besked. När jag började skolan ville jag aldrig gå hem. Efter sista

Boende

Migrationsverket i Sverige, Norge, Danmark och Finland har övergripande ansvar för mottagandet av ensamkommande barn. De bor i tillfälligt boende i väntan på asylutredning och beslut. Boende i grupp, på institution eller boenden med familjenätverksanknytning är vanligast. Fosterhem/familjehem används mer sällan som boendeinsats.

- Alla Sveriges kommuner tar emot ensamkommande. Det är socialtjänsten som ansvarar för boendet. Övriga länder har särskilda mottagningskommuner.
- Norge har en liknande ordning som Sverige för barn upp till 15 år.
- Udlændingestyrelsen i Danmark har delegerat till Børneindkvarterings-centre som drivs av danska Røde Kors eller av en kommun i asylfasen.

lektion stannade jag på skolans läxhjälp för att därefter gå direkt till Ensamkommandes förbund. I höst börjar jag gymnasiet. Sedan ska jag bli läkare. Jag ska visa alla som inte tror på mig att det går."

Adib Waes

"Bästa medicinen mot ensamhet är språket. Brev, eller sms från myndigheteter, skrivs på norska. Förstår jag inte innehållet behöver jag finna tolk. Det tar tid. Den vägen var aldrig lockande för mig. För att kunna bidra till samhället, arbeta och skapa fritidsinnehåll måste du kommunicera.

Placera ensamkommande i vanlig klass direkt. Jag kom ensam från Syrien. Efter ett halvår talade jag norska. Om du inte kan föra din talan känner du dig alltid dig ensam. Använd varje minut till att lära dig språket. Se på möjligheterna - det finns massa!"

"Skolan behöver blanda elever med olika bakgrund och kultur för att lära sig språket, skapa samtal och ökad förståelse för varandra. Det blir lättare för ensamkommande att integreras i samhället då." **Mahboba Madadi - ordförande Ensamkommandes förbund**

Adib Waes från Syrien

Bor: Oslo, Norge

Ankomst: fyra år sedan

Uppehållstillstånd: Ja

"Ibland när oron kommer lämnar jag skolan. Läraren frågar varför jag går, men jag orkar inte förklara. Jag behöver lyssna på musik eller gå till Ensamkommandes förbund. Där mår jag bättre. Hos förbundet finns förståelse, hjälp och stöd. Innan jag hittade hit satt jag på rummet och kollade Facebook. Oron gjorde att jag ständigt ringde min gode man och socialsekreterare. Volontärerna och andra ensamkommande gör livet bättre. Jag får vänner och läxhjälp, lär mig spela gitarr och simma. Jag har blivit duktig på pingis." **Ismael Jafari**

Fritid

Civilsamhällets organisationer är viktiga aktörer med stor betydelse för ensamkommandes introduktion i lokalsamhället. Värdet av fritidsaktiviteter lyfts ofta fram i olika rapporter. Däremot saknas det många gånger information om vilka aktörer som ansvarar för ungdomarnas fritidssysselsättning. Dansk Flygtningehjælp och Ensamkommandes förbund i Sverige är exempel på organisationer som erbjuder fritidsaktiviteter.

Ismail A. Hussein från Somalia

Bor: Svolve, Nordland, Norge

Ankomst: fem år sedan

Uppehållstillstånd: Ja

Ismail A. Hussein

"Kommunen bör satsa på obetalda praktikplatser som utbildningsinsats. Låt ensamkommande få lokal anknytning till arbetslivet som ger kunskaper för livet. Jobb är viktigt. Pengar kan vänta. Mentorskap behövs i skolan, där jämgamla hjälper ensamkommande in i lokala miljöer.

Stort nätverk underlättar livet. Till sommaren slutar jag gymnasiet. Därefter följer jag min dröm och studerar vidare. Jag ska motivera andra ensamkommande att göra detsamma."

"Familjehem är bra men det finns olika slags människor. Vissa familjer betraktar man som sin egen. Andra drivs av pengar. Det känns. Bor man hos sådana människor är det svårt att koncentrera sig i skolan. Jag har bott i olika slags hem. Nu bor jag hos en bra barnfamilj som hjälper mig med allt. Här är jag trygg."

Ismael Jafari

"Ensamkommande upplever ofta att tiden på ankomstboendet kastas bort i sysslolöshet. En snabb asylprocess är såklart det bästa. Det krävs även kontinuerlig kontakt med personal på boendet. Ensamkommande ska inte jämt behöva inleda nya samtal och kontakter med vikarier." *Ismaïl A. Hussein*

Mahboba Madadi - ordförande Ensamkommandes förbund

"Till alla i samhället - engagera er! Besök barnen på boendena. Bli god man eller bjud hem till middag. Många mår dåligt. Visa medmänsklighet. Prata med ensamkommande, de som flytt över stora hav med förhoppning om ett bra liv i Sverige. De saknar familj och behöver någon som bryr sig. Mötet med en annan människa kan skapa hopp. Alla kan hjälpa till.

Volontärer inom Ensamkommandes förbund träffar ensamkommande på boendena. Vi samtalar och försöker förmedla hopp. Många isolerar sig på rummet och behöver hjälp ur ensamheten."

Mahboba Madadi från Afghanistan

Bor: Malmö, Sverige

Ankomst: tre år sedan

Uppehållstillstånd: Nej - väntar på besked

Mahboba Madadi - ordförande Ensamkommandes förbund

"Kom till Ensamkommandes förbund och möt andra. Här kan ensamkommande känna sig glada en stund. Alla ska ha en bra fritid och ett hem hos oss. Vi har upplevt samma ensamhet. Den känslan ska inte växa. Jag kom ensam till lokalen första gången, började prata med andra och anmälde mig till en språkkurs. Förbundet har betytt mycket för mig. Idag är jag ordförande.

Ensamkommandes förbund skulle behövas i alla nordiska länder. Det är viktigt att vi organiserar oss och berättar vad vi behöver. Jag vill inspirera andra tjejer och visa att vi kan vara ledare. Få ensamkommande tjejer kommer till Norden. De som tagit sig hit har kämpat länge för sina rättigheter i hemländerna."

"Skapa möjligheter för ensamkommande att umgås med norska ungdomar. Att hänga med vänner gör att du snabbt förstår kulturen. Motståndet till att tala det nya språket gör att ensamheten växer. Integrering innebär kunskap om språk och kultur. Skaffa dig vänner i det nya landet. Då uppnår du stora mål."

Adib Waes

Hur många har kommit och från vilka länder?

Under 2016 har alla länder utom Island haft en minskning av antalet ensamkommande barn och unga samt totala antalet asylsökande. Island har i stället haft en ökning av det totala antalet asylsökande, under 2016 sökte 1132 personer asyl på Island mot 345 asylsökande 2015. Antalet ensamkommande barn och unga som andel av det totala antalet asylsökande har minskat i alla länder utom i Danmark. Det kom mer än tio gånger så många ensamkommande barn och unga till Norden 2015 (45 765) än 2016 (4 127).

Totalt antal ensamkommande barn och unga samt totalt antal asylsökande i de nordiska länderna 2016

Land	Ensamkommande barn och unga	Totalt antal asylsökande	Andel ensamkommande barn och unga
Danmark*	1189	7048	16,9
Finland	401	5651	7,1
Island	18	1132	1,6
Norge	320	3460	9,2
Sverige	2199	28939	7,6
Norden	4127	46230	8,9

Datakälla: DK: Udlændingestyrelsen; FI: Migrationsverket; IS: Útlendingastofnun; NO: Utlendingsdirektoratet; SE: Migrationsverket. Not: Danmark fram till och med sista november 2016. Not: Norden exklusive Färöarna, Grönland och Åland som inte tog emot några ensamkommande flyktingbarn 2016.

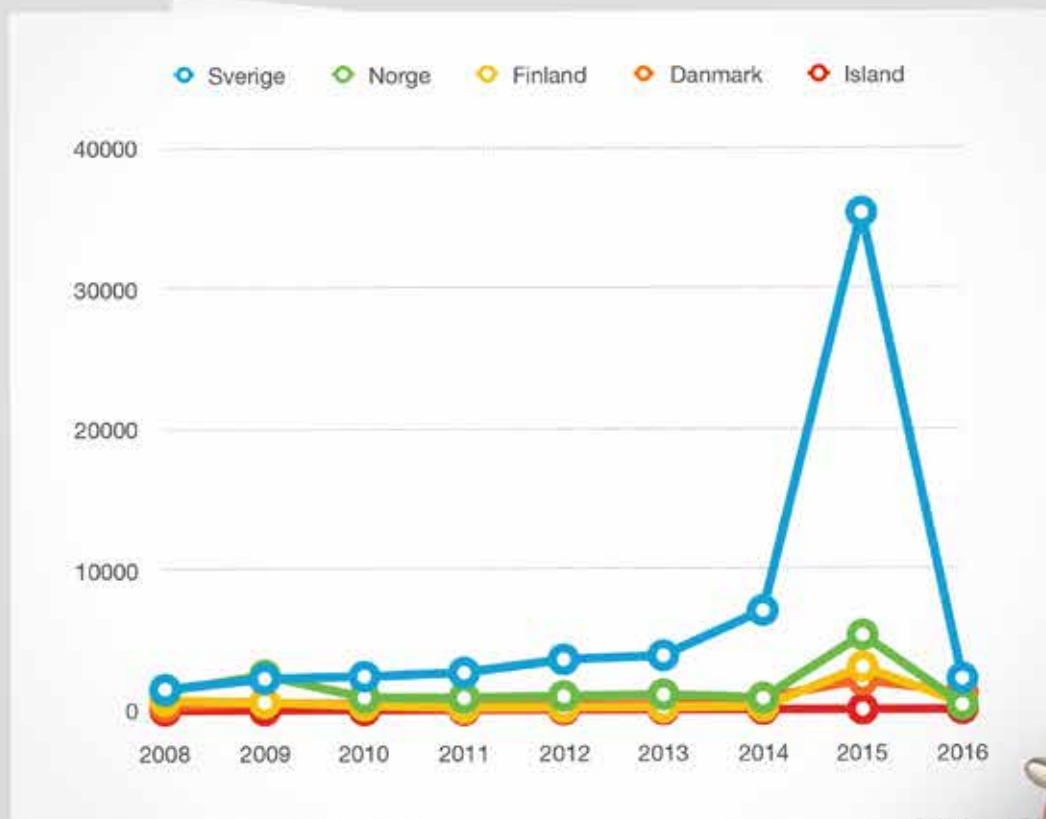

Ensamkommande barn i de nordiska länderna 2008–2016

Antalet asylansökningar från ensamkommande flyktingbarn har under ett antal år varit klart högre i Sverige än i övriga nordiska länder, men det har inte alltid varit så. År 2009 var antalet ungefär detsamma i Norge som i Sverige. Under 2014 var antalet ansökningar mycket högre i Sverige än i de övriga länderna. Därnäst sökte flest ensamkommande barn

asyl i Norge och Danmark, medan klart färre sökte asyl i Finland. År 2015 ökade antalet asylsökande ensamkommande barn i alla fyra länderna. Diagrammet nedan visar att flyktingströmmen under 2015 är det som sticker ut när man ser på antalet ensamkommande över tid. I samtliga nordiska länder syns en markant ökning mellan 2014 och 2015 och en markant minskning för 2016.

Ensamkommande barn och unga i de nordiska länderna 2008-2016

Datakälla: Danmark: Udlændingestyrelsen; Finland: Migrationsverket; Island: Eurostat; Norge: Utlendingsdirektoratet; Sverige: Migrationsverket; Island: Útlendingastofnun.. *Data för Danmark 2016 är fram till och med november 2016.

Hur arrangeras mottagandet av ensamkommande barn i Norden?

Eftersom dessa barn inte har någon legal vårdnadshavare ligger ansvaret för barnen på offentliga myndigheter. Utöver de områ-

den som beskrivits om boende under och efter asylprocessen, skola, fritid och vad som sker när den unge fyller 18 år är detta en övergripande beskrivning av andra viktiga områden i mottagandet.

	Danmark	Finland	Norge	Sverige
Vilken myndighet genomför utredning av skyddsskäl?	Udlændingestyrelsen	Migrationsverket	Utlendingsdirektoratet	Migrationsverket
Hur lång tid tog det att få ett beslut 2016	Ingen tillgänglig information om genomsnittlig tid för beslut. Målet är max 7 månader.	Genomsnittlig handläggningstid 242 dagar	Kan ta upp till 12 månader innan intervju, därefter 3 månader innan beslut.	Genomsnittlig handläggningstid för beslut 353 dagar. Ingen tillgänglig info om väntetid för att påbörja utredning.
Beviljade uppehållstillstånd	500 (2015)	1191 (jan-okt 2016)	1167 (jan-nov 2016)	6853 (2016)
Avslag	46 (2015)	100 (jan-okt 2016)	118 (jan-nov 2016)	1121 (2016) (plus 117 Dubliner och 1400 avskrivna ansökningar)
Vad kallas företrädaren som ska se till att barnens rättigheter tillgodoses? Vilken myndighet utser denne?	Personlig repräsentant – utses av Statsforvaltning i regionen	Företrädare – utses av tingsrätten	Representant – utses av Fylkesmannen	God man – utses av överförmyndarnämnd i kommunen
Finns det möjlighet till familjeåterförening?	Ska vara möjligt vid flyktingstatus	Ska vara möjligt vid flyktingstatus	Ska vara möjligt vid flyktingstatus	Ska vara möjligt vid flyktingstatus
Barn som avviker/försvinner	Samlad statistik samt övergripande rutiner finns ej.	Samlad statistik samt övergripande rutiner finns ej.	Samlad statistik finns ej. Nationell guide med riktlinjer finns.	Samlad statistik samt övergripande rutiner finns ej. Förslag på åtgärder har getts till regeringen.

	Danmark	Finland	Norge	Sverige
Har barnet möjlighet till insatser från socialtjänsten?	Kommunen ska ge stöd utifrån serviceloven på samma sätt som för andra barn i Danmark. Udlændingestyrelsen ska godkänna sociala insatser enligt udlændingeloven. Vid uppehållstillstånd avgör kommunen om den minderårige ska få insatser i enlighet med serviceloven eller integrationsloven.	Barnskyddslagen gäller för alla barn i Finland, oavsett legal status, och de har rätt att få sina behov bedömda och insatser enligt denna lag.	Barnevernsloven gäller för alla barn i Norge, oavsett legal status, och de har rätt att få sina behov bedömda samt insatser enligt denna lag.	Socialtjänstlagen gäller för alla barn i Sverige, oavsett legal status och de har rätt att få sina behov bedömda och få insatser enligt denna lag.
Har barnet tillgång till hälso- och sjukvård?	Rätt till akut vård under asylfasen. Hälso-, sjuk- och tandvård ges vid boendet under asylfasen via danska Røde Kors eller av en kommun. Med uppehållstillstånd täcks ensamkommande liksom övriga medborgare i Danmark av den allmänna sjukförsäkringen. Tandvård gratis för alla upp till 18 år.	Rätt till samma hälsovårdstjänster som kommuninvånare. Hälsoundersökningar genomförs både vid boenden och via ordinarie sjukvård.	Rätt till samma vård som den allmänna befolkningen. Kommunen har ansvar. Hälsoundersökningar genomförs genom ordinarie sjukvård. Vårdcentraler och skolhälsovård.	Rätt till kostnadsfri hälso- och sjukvård och tandvård på samma villkor som andra barn. Hälsoundersökningar genomförs genom ordinarie sjukvård och genom elevhälso- och skolhälsovård.

	Danmark	Finland	Norge	Sverige
--	---------	---------	-------	---------

Exempel på lagändringar som genomförts eller aviserats under 2016

Den danska regeringen planerar att förändra villkoren för permanent uppehållstillstånd under 2017

Uppehållstillstånd på grund av humanitära skäl ges inte sedan sommaren 2016

Förslag på ny lag har lagts fram under hösten 2016 som innebär att insatserna boende och omsorg för ensamkommande under 15 år inte längre ska regleras under barnevernsloven utan i stället ska en egen lag skapas.

-En treårig tillfällig lag infördes som begränsar asylsökandes möjligheter att få permanent uppehållstillstånd och möjlighet till familjeåterförening.

- För de som har fått ett lagakraftvunnet beslut om av- eller utvisning gäller nu att rätten till bistånd, såsom boende och dagersättning, upphör vid 18 år

-Regeringen förbereder ett nytt lagförslag som ska ge ensamkommande som tidigare fått besked om utvisning när de fyllt 18 år, möjlighet att stanna tills de gått klart gymnasiet.

Nordens
välfärdscenter